

IZVAJANJE DOLOČBE 34. ČLENA ZDOH-2

Pojasnilo DURS, št. 4210-3980/2014-1, 27. 3. 2014

Zaradi pravilnega izvajanja določbe 34. člena Zakona o dohodnini – ZDoh-2 (Uradni list RS, št. 13/11 – UPB7, 24/12, 30 /12, 40/12 – ZUJF, 75/12, 94/12 in 96/13), ki določa:

- *da se dohodnine ne plačuje od dohodka iz zaposlitve, ki ga prejme rezident kot uslužbenec v institucijah Evropskih skupnosti, Evropski centralni banki, Evropski investicijski banki ali Evropskemu investicijskemu skladu, pod pogojem, da se od tega dohodka plačuje dohodnina v predhodno navedenih institucijah, in*
- *da se ta dohodek ne upošteva pri izračunu višine dohodnine od preostalega obdavčljivega dohodka takega rezidenta,*

v nadaljevanju navajamo natančnejši pregled institucij Evropskih skupnosti in finančnih organizacij Evropske unije. Na posameznih davčnih uradih se namreč nemalokrat srečujete z dilemo, ali neka institucija spada med institucije Evropskih skupnosti ali ne. To pojasnilo predstavlja dopolnjeno različico pojasnila št. 4210-428/2007 z dne 24. 10. 2007, ki je objavljeno tudi na spletni strani DURS.

I. INSTITUCIJE EVROPSKIH SKUPNOSTI (ES)

V skladu s pogodbami Evropske unije¹ (v nadaljevanju: EU) države članice EU prenesejo del svojih nacionalnih pristojnosti na skupne institucije, ki ne predstavljajo zgolj njihovih nacionalnih interesov, temveč tudi interese, ki so skupni vsem državam oziroma državljanom EU.

Pet najpomembnejših institucij ES, ki so bile ustanovljene s pogodbo, podpisano v Parizu² in Rimu³, sestavljajo:

1. Evropska komisija,
2. Svet EU,
3. Evropski parlament,
4. Sodišče Evropske unije,
5. Evropsko računsko sodišče.

1. Evropska komisija, Bruselj (angl. *European Commission*)

Evropsko komisijo sestavlja 28 komisarjev – eden iz vsake države članice – ki pokrivajo posamezna področja. Vendar pa je to tudi organizacija, ki v različnih delovnih oddelkih zaposluje 23.000 ljudi. Komisija predlaga zakone v sprejem Svetu EU in Evropskemu parlamentu, pripravi predhodni predlog proračuna EU, je odgovorna za izvajanje zakonodaje EU in predstavlja EU v tretjih državah oziroma nekaterih mednarodnih organizacijah.

Sedež Komisije je v Bruslju, vendar ima pisarne tudi v Luksemburgu ter predstavništva v vseh državah EU in delegacije v mnogih glavnih mestih po vsem svetu.

Generalni direktorati (službe – 33) in uradi Evropske komisije (11)

Evropska komisija je notranje organizacijsko razdeljena na 33 generalnih direktorátov (služb) in 11 uradov, in sicer glede na štiri vsebinska področja:

- politika,
- zunanji odnosi,
- splošne službe,

- notranje službe.

2. Svet EU, Bruselj (angl. *The Council*)

Svet ministrov je osrednji organ političnega odločanja v EU. Zastopa države članice, njegova sestava pa je odvisna od tematike na dnevnem redu. Med vsemi institucijami EU ima Svet največjo moč, predvsem na področju zakonodaje. Odločitve za posamezna področja sprejema s soglasjem ali kvalificirano večino. Države članice izmenično predsedujejo Svetu EU za šest mesecev.

Svet EU je en sam pravni subjekt, zaseda pa v 10 različnih sestavah, ki so odvisne od obravnavane teme:

- splošne zadeve
- zunanje zadeve
- ekonomske in finančne zadeve (vključno s proračunom)
- pravosodje in notranje zadeve (vključno s civilno zaščito)
- zaposlovanje, socialna politika, zdravje in varstvo potrošnikov
- konkurenčnost (notranji trg, industrija, raziskave in vesolje)
- promet, telekomunikacije in energija
- kmetijstvo in ribištvo
- okolje
- izobraževanje, mladina, kultura in šport (vključno z avdiovizualnimi zadevami)

Sestave Sveta sicer niso hierarhično urejene, vendar pa ima Svet za splošne zadeve posebno vlogo koordinatorja in je odgovoren za institucionalne, administrativne in horizontalne zadeve. Posebne pristojnosti ima tudi Svet za zunanje zadeve.

Ker je Svet en sam pravni subjekt, lahko katera koli od njegovih 10 sestav sprejme akt Sveta, ki spada v pristojnost druge sestave. Zato pri nobenem zakonodajnem aktu, ki ga sprejme Svet, ni omenjena sestava.

3. Evropski parlament, Strasbourg (angl. *European Parliament*)

Evropski parlament je edinstvena nadnacionalna institucija, katere člani so izvoljeni demokratično na splošnih neposrednih volitvah. Parlament zastopa interese vseh 500 milijonov državljanov, ki so danes združeni v EU. 766 evropskih poslancev iz 28 držav članic skupaj s Svetom ministrov sprejema večino zakonodaje v pristojnosti EU in ima tako velik vpliv na vsakdanje življenje evropskih državljanov.

Organizacija parlamenta:

- [predsednik parlamenta](#)
- [poslanci](#)

Poslanci evropskega parlamenta načeloma prejemajo enako plačo v skladu z enotnim statutom, ki je začel veljati julija 2009. Izplača se iz proračuna evropskega parlamenta, bremenijo pa jo davek EU in prispevek za nezgodno zavarovanje. Države članice lahko na plačo uvedejo tudi nacionalne davke, kot je to primeroma urejeno v Sloveniji, kjer so poslanci evropskega parlamenta obdavčeni tudi po določbah ZDoh-2. Obdavčitev evropskih poslancev je urejena v četrtem odstavku 136. člena ZDoh-2, določitev rezidentskega statusa evropskih poslancev pa ureja v 4. točka 6. člena ZDoh-2.

- [politične skupine](#)

Njihovo notranjo organizacijo sestavljajo predsednik (v nekaterih skupinah pa dva sopredsednika), predsedstvo in sekretariat.

- [parlamentarni odbori](#)

Število parlamentarnih odborov je 20. Sestavlja jih od 24 do 76 poslancev s predsednikom, predsedstvom in sekretariatom. Njihova politična sestava je enaka plenarni.

- [delegacije](#)

Obstaja 41 delegacij. Vsako delegacijo sestavlja od 12 pa do več kot 70 evropskih poslancev. Predsedniki delegacij usklajujejo svoje delo na konferenci predsednikov delegacij.

- [politični organi](#)

Konferenca predsednikov je politični organ evropskega parlamenta. Poleg predsednika Evropskega parlamenta jo sestavljajo predsedniki političnih skupin. Predsedstvo sestavljajo predsednik Evropskega parlamenta, 14 podpredsednikov in šest kvestorjev kot opazovalcev, ki jih za pet let in pol, z možnostjo podaljšanja te dobe, izvoli skupščina. Kvestorji so glede na direktive predsedstva odgovorni za upravne in finančne zadeve, ki neposredno zadevajo poslance.

- [generalni sekretariat](#)

Evropski parlament ima svoj generalni sekretariat v Luksemburgu in v Bruslju. Pod pristojnostjo generalnega sekretarja dela za Evropski parlament približno 5000 uradnikov iz vseh držav EU, zaposlenih na podlagi opravljenega izpita (fr. concours).

4. Sodišče Evropske unije, Luksemburg (angl. Court of Justice)

Sodišče Evropskih skupnosti sestavlja 28 sodnikov in devet generalnih pravobranilcev. Sodnike in generalne pravobranilce v medsebojnem soglasju imenujejo vlade držav članic za obdobje šestih let z možnostjo ponovnega imenovanja. Izbrani so med pravniki, katerih neodvisnost je nedvomna, in ki izpolnjujejo pogoje za imenovanje na najvišje sodniške položaje v svojih državah ali so priznani pravniki.

Sodniki izvolijo predsednika tega sodišča med svojimi člani za tri leta z možnostjo ponovne izvolitve. Predsednik vodi delo in službe Sodišča Evropskih skupnosti ter predseduje obravnavam in posvetovanjem večjih sestav.

Sodišču pomagajo generalni pravobranilci. Njihova naloga je nepristransko in neodvisno izrehati pravno mnenje, imenovano sklepni predlogi, v zadevah, ki so jim predložene.

Sodni tajnik je generalni sekretar institucije, katere službe vodi pod nadzorom predsednika Sodišča.

Službe (generalni direktorati) Sodišča Evropskih skupnosti:

- generalni direktorat za osebje in finance;
- generalni direktorat knjižnica, raziskave in dokumentacija;
- generalni direktorat za infrastrukturo;
- generalni direktorat za prevajanje.

5. Evropsko računsko sodišče, Luksemburg (angl. Court of Auditors)

Evropsko računsko sodišče, ustanovljeno leta 1975, je samostojna revizijska institucija Evropske unije, katere naloga je preverjati, ali so sredstva EU ustrezno zbrana ter porabljena zakonito, gospodarno in za predvideni namen. Cilj tega sodišča je zagotoviti, da davkoplačevalci za svoj denar dobijo kar največ. Sodišče ima pravico revidirati vsako osebo ali organizacijo, ki upravlja sredstva EU.

Notranjeorganizacijska sestava:

- Predsedstvo,
- Senat I – upravljanje in ohranjanje naravnih virov;
- Senat II – strukturne politike, promet in energetika;
- Senat III – zunanji ukrepi;
- Senat IV – prihodki, raziskave in notranje politike ter institucije in organi Evropske unije;
- Senat CEAD – koordinacija, vrednotenje, zanesljivost in razvoj;
- Upravni odbor,
- Generalni sekretariat.

II. FINANČNI ORGANI EVROPSKIH SKUPNOSTI

1. Evropska centralna banka, Frankfurt (angl. *European Central Bank – ECB*)

Neodvisna Evropska centralna banka s sedežem v Frankfurtu ob Maini (Nemčija) vodi denarno politiko EU in izvaja osrednji nadzor nad stanjem enotne evropske valute – evra. Njena glavna naloga je vzdrževati kupno moč evra in tako uravnoteženost cen na evrskem območju. Odločitve banke sprejemata svet guvernerjev, ki ga sestavljajo člani izvršilnega odbora ECB in guvernerji nacionalnih centralnih bank območja, in izvršilni odbor, sestavljen iz predsednika, podpredsednika in štirih drugih članov, ki jih soglasno imenujejo države članice evrskega območja.

Več o poslovnih področjih oziroma organizacijski sestavi Evropske centralne banke lahko najdete na <http://www.ecb.europa.eu/ecb/orga/escb/html/index.en.html>.

2. Evropska investicijska banka, Luksemburg (angl. *European Investment Bank – EIB*)

Evropska investicijska banka s sedežem v Luksemburgu je finančna ustanova, katere poslanstvo je posojati denar za projekte v evropskem interesu (prometna omrežja, energetika, varovanje okolja ...), zlasti na manj bogatih območjih, v državah kandidatkah in državah v razvoju. EIB se financira s posojanjem denarja na finančnih trgih, financirajo pa jo tudi delničarji banke – države članice EU. Pri odločanju o najemanju in dajanju posojil je povsem samostojna in odloča izključno na podlagi značilnosti posameznega projekta in možnosti, ki jih ponujajo finančni trgi.

Več o njeni organizacijski sestavi lahko najdete na:
<http://www.eib.org/about/structure/organisation/index.htm>.

3. Evropski investicijski sklad

Evropski investicijski sklad (EIS) je bil ustanovljen leta 1994 za podporo majhnim podjetjem. Njegov večinski delničar je Evropska investicijska banka, s katero skupaj sestavljata „skupino EIB“. Evropski investicijski sklad zagotavlja tvegani kapital za mala in srednje velika podjetja, predvsem nova in tehnološko usmerjena podjetja. Finančnim institucijam zagotavlja tudi jamstva za pokrivanje posojil malim in srednje velikim podjetjem.

Sklad ni posojilna institucija: ne daje posojil ali subvencij podjetjem, niti neposredno ne vlaga v nobeno družbo. Namesto tega deluje preko bank in drugih finančnih posrednikov. Upravlja z lastnimi sredstvi ali sredstvi, ki mu jih je namenila EIB ali EU.

Sklad je dejaven v državah članicah EU ter v Turčiji in treh državah Efte (Islandija, Lihtenštajn in Norveška).

Če je torej rezident Slovenije, kot uslužbenec zgoraj navedenih institucij, zaposlen na katerem koli področju oziroma v katerem koli generalnem direktoratu ali službi ali oddelku (npr. DG Environment, DG Research, DG External Relations, BEPA, IES ...) za dohodke iz zaposlitve tega uslužbenca, pod pogojem iz 34. člena ZDoh-2, velja oprostitev plačila dohodnine. To pomeni, da o teh dohodkih niso dolžni poročati Davčni upravi RS, prav tako jim ni treba oddajati napovedi za odmero (akontacije) dohodnine.

III. OBDAVČITEV EVROPSKE POKOJNINE

Skladno z 8. točko drugega odstavka 37. člena ZDoh-2 se za dohodek iz delovnega razmerja štejejo tudi pokojnine, nadomestila in drugi dohodki iz naslova (obveznega, obveznega dodatnega in prostovoljnega dodatnega pokojninskega in invalidskega zavarovanja, razen izplačila odkupne vrednosti v skladu z Zakonom o pokojninskem in invalidskem zavarovanju – ZPIZ-2 (Uradni list RS, št. 96/12 in 39/13) in Zakonom o prvem pokojninskem skladu Republike Slovenije in preoblikovanju pooblaščenih investicijskih družb – ZPSPID (Uradni list RS, št. 26/05 – UPB1 in 85/09). Skladno s tem se za obdavčitev t.i. evropske pokojnine (ki je prejeta za preteklo delo v eni izmed evropskih institucij, ki so omenjene v tem dokumentu) uporabljajo pravila in določbe, ki veljajo za obdavčitev dohodkov rezidentov Slovenije, ki so zaposleni v institucijah Evropskih skupnosti, Evropski centralni banki, Evropski investicijski banki ali Evropskem investicijskem skladu. To pomeni, da je t.i. evropska pokojnina oproščena plačila dohodnine v Sloveniji, in da prejemniki teh dohodkov o svojih dohodkih niso dolžni poročati Davčni upravi RS.

Določba 12. člena Protokola o privilegijih in imunitetah Evropske unije (v nadaljevanju: Protokol) določa, da so uradniki in drugi uslužbenci EU⁴ dolžni plačevati davek v korist EU od plač, mezd in prejemkov, ki jih prejemajo od EU, v skladu s pogoji in postopki, ki jih določa evropski zakon ter da so oproščeni nacionalnih davkov od teh prejemkov. Protokol tudi določa, da države članice EU, pri izračunu davka od preostalega dohodka takega rezidenta, ne smejo upoštevati oproščenega dohodka.

V 34. členu ZDoh-2 je določeno, da se ne glede na prvi odstavek 5. člena ZDoh-2 (ki določa, da je rezident zavezan za plačilo dohodnine od vseh dohodkov, ki imajo vir v Sloveniji in od vseh dohodkov, ki imajo vir izven Slovenije), dohodnine ne plačuje od dohodka iz zaposlitve⁵, ki ga prejme rezident Slovenije kot uslužbenec v institucijah Evropskih skupnosti, Evropski centralni banki, Evropski investicijski banki ali Evropskem investicijskem skladu, pod pogojem, da se od tega dohodka plačuje dohodnina v institucijah Evropske skupnosti, Evropski centralni banki, Evropski investicijski banki oziroma Evropskem investicijskem skladu. Tak dohodek se ne upošteva pri izračunu dohodnine od preostalega obdavčljivega dohodka takega rezidenta.

¹ Evropska unija temelji na različnih pogodbah – od tistih, ki so bile podpisane v Parizu in Rimu v petdesetih letih, pa vse do Maastrichtske, Amsterdamske pogodbe in Pogodbe iz Nice, ki so bile sprejete v devetdesetih letih.

² Pogodba o ustanovitvi evropske skupnosti za premog in jeklo

³ Pogodba o ustanovitvi evropske gospodarske skupnosti

⁴ 2. člen Uredbe Sveta št. 260/68 določa, da so davčni zavezanci tudi prejemniki starostnih, invalidskih ter družinskih pokojnin, ki jih izplačujejo Skupnosti.

⁵ V prvem odstavku 35. člena ZDoh-2 je določeno, da se za dohodek iz zaposlitve šteje dohodek, prejet na podlagi pretekle ali sedanje zaposlitve.